A photograph of three horses standing in a grassy field with a large, rocky mountain peak in the background under a blue sky with white clouds. The horses are of different colors: a dark brown on the left, a reddish-brown in the center, and a grey on the right. The text is overlaid on the left side of the image.

Ársskýrsla stjórnar
Dýraverndarsambands Íslands
2022-2023

Ársskýrsla stjórnar DÍS 2022-2023.

Þessi skýrsla var lögð fram á aðalfundi félagsins þann 25. maí 2023.

Dýraverndarsamband Íslands (Dýraverndunarfélag Íslands), DÍS, var stofnað 13. júlí 1914 og eru frjáls og óháð samtök dýravina (NGO). Félagar eru um 570.

Félagið er sameiginlegur vettvangur þeirra sem vilja stuðla að velferð dýra, villtra og taminna, búfjár og gæludýra. Félagið leggur áherslu á miðlun upplýsinga og fræðslu og lætur sig allt varða sem snertir meðferð dýra og velferð þeirra.

Dýraverndarsambandið á fulltrúa í Fagráði um velferð dýra, er aðili að Norræna dýraverndarráðinu (Nordisk Dyrebeskyttelsesråd) og að Alþjóðasamtökum um verndun dýra (World Animal Protection). Sambandið er einnig aðili að Landvernd.

ÁRSSKÝRSLA STJÓRNAR

Á aðalfundi í ágúst 2022 tók við ný stjórn hjá Dýraverndarsambandinu.

Stjórn DÍS starfsárið 2022-2023 skipa Linda Karen Gunnarsdóttir formaður, Hrefna Sigurjónsdóttir ritari, Anna Berg Samúelsdóttir meðstjórnandi, Liselotte Widing meðstjórnandi, Sigursteinn Másson meðstjórnandi og Marietta Maissen gjaldkeri.

STJÓRN DÍS 2022-2023

Linda Karen Gunnarsdóttir
Formaður

Anna Berg Samúelsdóttir
Meðstjórnandi

Hrefna Sigurjónsdóttir
Ritari

Liselotte Widing
Meðstjórnandi

Marietta Maissen
Gjaldkeri

Sigursteinn Másson
Meðstjórnandi

Ný stjórn ákvað að stjórnarfundir yrðu haldnir aðra hverja viku. Stjórnarfundir voru alls 19 talsins á starfsárinu. Stjórn sinni öllu starfi félagsins í sjálfböðastarfi.

Verkefni Dýraverndarsambands Íslands á þessu starfsári hafa verið bæði viðamikil og fjölbreytt. Ljóst er að það hallar á dýravelferð í öllum málaflokkum dýra og því mikil þörf fyrir öfluga rödd dýravelferðar í samfélaginu.

Ákveðið var að leggja áherslu á þrjú mál á árinu; búfjárefirlit og eftirlit almennt með dýravelferð, hvalveiðar og blóðmerahald. Stærsta verkefni stjórnar á starfsárinu hefur án vafa verið búfjárefirlitið, en staðan varðandi eftirlit með dýravelferð er ekki ásættanleg og í raun háalvarleg þegar kemur að viðbrögðum yfirvalda varðandi dýr í neyð.

FAGRÁÐ UM VELFERÐ DÝRA

DÍS á fulltrúa í fagráði um velferð dýra sem er Matvælastofnun (MAST) til ráðgjafar í dýravelferðarmálum. Nýr fulltrúi tók við í október, Anna Berg Samúelsdóttir bú- og landfræðingur sem situr einnig í stjórn DÍS. Rósa Líf Darradóttir lækni og varaformaður Samtaka um dýravelferð á Íslandi tók við sem varafulltrúi DÍS í ráðinu. Anna hefur staðið sig mjög vel í ráðinu en hún hefur setið alla fundi og mikill fengur fyrir félagið að hún tók að sér þetta verkefni, ráðið er virkara en það hefur verið og hefur veitt MAST ákveðið aðhald í málaflökknum.

Anna Berg Samúelsdóttir
Fulltrúi DÍS

Rósa Líf Darradóttir
Varafulltrúi DÍS

STARF DÍS Í MÁLEFNUM DÝRAVELFERÐAR

MÁLID Í BORGARBYGGÐ

Á fyrstu dögum þessa starfsárs kom upp alvarlegt mál í Borgarbyggð þar sem hross voru innilokuð í hesthúsum í fleiri mánuði og voru vanfóðruð. Kom í ljós að nautgripir og sauðfé voru einnig innilokuð og í vanhöldum á bæ þessara aðila skammt frá. Matvælastofnun (MAST) sem fer með eftirlit með velferð dýra í landinu gaf eigendum dýranna ítrekaða fresti til úrbóta. Þetta mál reyndist áfellsdómur yfir vinnubrögðum stofnunarinnar í sínu hlutverki að verja velferð dýra. DÍS sendi frá sér yfirlýsingu vegna málsins, formaður kom fram viðtölum í fjölmiðlum og félagið sendi frá sér grein um háalvarlega stöðu dýraeftirlits sem vakti athygli í fjölmiðlum. Í nóvember var forstjóra MAST sent formlegt bréf þar sem óskað var eftir tafarlausum viðbrögðum stofnunarinnar í málinu og að dýrunum yrði komið til bjargar.

Málinu lauk með vörslusviptingu í lok nóvember, þremur mánuðum eftir að það kom upp á yfirborðið, sama dag og áætluð mótmæli almennings áttu að fara fram á staðnum. Þrettán hross voru aflífuð, sauðfé á bænum einnig en nautgripir voru fjarlægðir. Þau hross sem ekki voru aflífuð voru ekki vörslusvipt sem er óskiljanleg ákvörðun og fylgja þarf eftir að velferð þeirra sé gætt, en grunur leikur á að þau búi við bágar aðstæður, vanfóðrun, í hestahúsahverfi í Reykjavík.

HVALVEIÐAR

DÍS sendi frá sér yfirlýsingu í september vegna eftirlits með velferð hvala við hvalveiðar þar sem því var fagnað, en ítrekaði jafnframt andstöðu sambandsins við slíkar veiðar.

DÍS hefur stutt matvælaráðherra í því að auka mjög eftirlitið með hvalveiðum sem leytt hefur til þess að Matvælastofnun hefur lýst þeim langa tíma sem tekur að drepa marga hvali og að veiðarnar samræmist ekki markmiðum laga um dýravelferð.

Eftirlitið og sérstaklega myndatökurnar síðasta sumar og haust staðfesta þá gagnrýni sem DÍS hefur haft uppi árum saman um að það er engin mannúðleg leið að drepa hvali og að veiðunum ber að hætta í eitt skipti fyrir öll.

BLÓÐMERAHALLD

DÍS sendi frá sér umsögn í nóvember um frumvarp til laga um breytingu á lögum um velferð dýra um bann við blóðmerahaldi og studdi frumvarpið eindregið.

Þýsk- svissnesku dýravelferðarsamtökin AWF/TSB höfðu samband við DÍS í mars vegna nýrrar heimildarmyndar þeirra um blóðtökuiðnaðinn hér á landi. Samtökin hafa unnið ótullega við að vekja athygli á málinu og hafa m.a. gert tvær heimildarmyndir um þennan iðnað sem hafa vakið mikla athygli. Áætlað er að vinna með þeim í einstökum verkefnum í framhaldi.

Frá v.: Ágúst Ólafur Ágústsson skýrsluhöfundur, Sigursteinn R. Másson stjórnarmaður í DÍS, Svandís Svavarsdóttir matvælaráðherra.

ÚTTEKT OG MÁLÞING UM REYNSLU AF BÚFJÁREFTIRLITI

Umræða hófst hjá stjórn DÍS í ágúst um að nauðsynlegt væri að gerð yrði úttekt á eftirliti MAST með velferð búfjár vegna vinnubragða stofnunarinnar í málinu í Borgarbyggð og annarra mála. Í september ákvað Ríkisendurskoðun að gera frumkvæðisúttekt á eftirliti stofnunarinnar sem DÍS fagnar.

DÍS átti jafnframt fund hjá Ríkisendurskoðun í haust vegna gagnaöflunar Ríkisendurskoðunar. Stjórn ákvað í september að það væri nauðsynlegt að DÍS myndi láta rýna það eftirlit sem á að verja velferð dýra hér á landi og í kjölfarið benda á leiðir til úrbóta.

Stjórn DÍS fól Ágústi Ólafi Ágústssyni lög- og hagfræðingi að vinna slíka úttekt fyrir sambandið ásamt því að skoða beitingu viðurlaga, fjölda kæra og afdrif þeirra í réttarkerfinu. Vegna fjárhagslegra takmarkana þurfti að afmarka verkefnið við eftirlit búfjár um sinn.

Skýrslan var kynnt á málþingi í Öskju þann 14. mars sl. Málþingið fór vel fram og sóttu það um 100 manns, í sal og í gegnum streymi og mjög gott að sjá áhuga dýravina á þessu málefni.

Svandís Svavarsdóttir matvælaráðherra opnaði málþingið. Í pallborði sátu Sigurborg Daðadóttir yfirdýralæknir hjá Matvælastofnun, Einar Örn Thorlacius lögfræðingur hjá Matvælastofnun, Ása Þórhildur Þórðardóttir skrifstofustjóri á skrifstofu landbúnaðar hjá matvælaráðuneyti, Sigtryggur Veigar Herbertsson sérfræðingur í dýravelferð, Ágúst Ólafur Ágústsson lögfræðingur og hagfræðingur, Linda Karen Gunnarsdóttir formaður DÍS og Anna Berg Samúelsdóttir stjórnarmaður í DÍS og fulltrúi sambandsins í fagráði um velferð dýra.

Alls kynnti skýrsluhöfundur 17 umbótatillögur sem meðal annars gera ráð fyrir fjölgun dýraeftirlitsaðila og hertari aðgerðum gagnvart þeim sem uppvísir verða að því að brjóta lög um dýravelferð.

DÍS mun fylgja tillögunum vel eftir og mun funda á nýju starfsári með MAST og matvælaráðuneyti.

Frá vinstri: Einar Örn Thorlacius lögfræðingur hjá Matvælastofnun, Anna Berg Samúelsdóttir stjórnarmaður í DÍS, Sigtryggur Veigar Herbertsson sérfræðingur í dýravelferð, Linda Karen Gunnarsdóttir formaður DÍS, Ágúst Ólafur Ágústsson skýrsluhöfundur, Ása Þórhildur Þórðardóttir skrifstofustjóri á skrifstofu landbúnaðar hjá matvælaráðuneyti, Sigurborg Daðadóttir yfirdýralæknir hjá Matvælastofnun, Sigursteinn R. Másson stjórnarmaður í DÍS.

FUNDIR MEÐ STJÓRNSÝSLUNNI

DÍS átti fund með matvælaráðherra í september ásamt Samtökum um dýravelferð á Íslandi (SDÍ) þar sem málefni þessa starfsárs voru rædd við ráðherra, þ.e. búfjárefirlit, hvalveiðar og blóðmerahald. SDÍ óskaði eftir föstum samráðsfundum með ráðuneytinu og tók ráðherra vel í þá ósk. Annar samráðsfundur með ráðuneytinu var í febrúar. Á þeim fundi fjallaði DÍS um búfjárefirlitið, hvalveiðar, halaklippingar á grísum, stöðu dýralæknaþjónustu á landsbyggðinni, stöðu hálf villtra dýra og brunavarnir í gripahúsum og SDÍ fjallaði um blóðtöku úr fylfullum hryssum.

Í október var DÍS boðið á samstarfsfund hjá MAST. Á fundinum var fjallað um eftirlit með velferð dýra.

Í nóvember óskaði DÍS eftir fundi með matvælaráðuneytinu og svo með Bændasamtökum Íslands vegna stöðunnar í dýravelferðarmálum í tengslum við alvarlega stöðu málsins í Borgarbyggð.

Í febrúar óskaði yfirstjórn MAST eftir fundi með DÍS. Tilfni fundarins var að kynna og ræða framkvæmd og málsmeðferð dýraeftirlits hjá stofnuninni. Ágúst Ólafur

Ágústsson lög- og hagfræðingur sat fundinn ásamt stjórn DÍS vegna gerðar úttektar um reynslu af búfjárefirliti.

Í maí óskaði DÍS eftir fundi með forstjóra MAST vegna tveggja mála sem ítrekað hafa verið tilkynnt til stofnunarinnar, þar sem velferð dýranna hafði ekki verið varin eins og lög gera ráð fyrir. Um er að ræða bæ í Borgarbyggð með hundruð sauðfjár og hross í Arnarfirði sem eru í alvarlegum vanhöldum.

ÖNNUR VERKEFNI Á BORDI STJÓRNAR

DÍS átti í nokkrum bréfaskriftum við MAST vegna einstakra mála á þessu starfsári en nokkuð var um að haft væri samband við félagið vegna illrar meðferðar á dýrum. DÍS hafði afskipti af og vakti athygli á vanrækslu á búfé í Skagafirði og í Mosfellsdal og fór formaður á staðinn í því máli.

DÍS sendi frá sér hvatningu til Landssambands hestamannafélaga (LH) vegna velferðar hrossa í þolreiðarkeppninni Survive Iceland, en skipulagi keppinnar var þó ekki breytt. Kom í ljós í heilbrigðisskoðun sérgreinadýralæknis MAST að alltof mikið álag hafði verið á hrossin í keppninni. DÍS mun fylgja málinu eftir en fyrirhugað er að halda keppnina aftur á næsta ári.

Veturinn í ár var óvenju harður og áttu fuglar erfitt uppdráttar, sérstaklega andfuglar. DÍS sendi tvær hvatningar frá sér til almennings á samfélagsmiðlum um að gefa fuglunum og fékk það mikla dreifingu.

Dýravínir skipulögðu markvissa fóðurgjöf á höfuðborgarsvæðinu í kjölfarið og eiga mikið lof skilið fyrir mikið og góðhjartað starf í þágu fugla. Einnig var hvatning send til allra sveitarfélaga um að gefa andfuglum sem voru í neyð á þessum tíma.

DÍS mun óska eftir fundi með matvælaráðuneyti vegna brunavarna í gripahúsum.

Einnig var fyrirspurn send á Almannavarnadeild Ríkislögreglustjóra vegna hrossa í hesthúsi á snjóflóðahættusvæði í Neskaupsstað. Fagrað um velferð dýra mun taka það mál upp, en óásættanlegt er að dýr séu haldin þar sem hætta getur skapast að vetri.

Stjórn DÍS sendi frá sér tvær umsagnir um frumvörp til laga og eina um tillögu til þingsályktunar á starfsárinu. Þær má finna á vefsíðu félagsins www.dyravernd.is undir Umsagnir.

DÍS hefur mikilvægu hlutverki að gegna varðandi fræðslu um velferð dýra. Félagið sendi frá sér grein í hestatímaritið Eiðfaxa í febrúar sem fjallaði um velferð hrossa þar sem m.a. var bent á skort á eftirliti með velferð hrossa í keppni og að það þurfi að auka umræðu um mikilvægi hestvænnar reiðmennsku.

NEFNDARSTÖRF

Félag Sameinuðu þjóðanna á Íslandi (FSP) óskaði eftir kröftum DÍS varðandi þátttöku í samráðsvettvangi ólíkra félagasamtaka um stöðu Íslands gagnvart og við endurskoðun á heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna (SP) um sjálfbæra þróun. Anna Berg var fulltrúi DÍS í tveimur vinnuhópum sem voru: hópur fyrir heimsmarkmið nr. 11 (Sjálfbærar borgir og samfélög) og 12 (Ábyrg neysla og framleiðsla) og svo hópur fyrir markmið nr. 13. (Aðgerðir í loftlagsmálum), 14. (Líf í vatni) og 15. (Líf á landi). Hóparnir hittust alls fimm sinnum og náði Anna að taka þátt í þrem af þeim fundum og rýna svo í lokin lokaskýrslu hópanna.

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið bauð DÍS í samstarfi við matvælaráðuneytið á vinnustofu um aðlögun að loftslagsbreytingum og landbúnað. Hrefna Sigurjónsdóttir, ritari DÍS, fór á fundinn þar sem umræðan snérist mest um kolefnisbúskap. Hrefna vakti máls á tveimur málum, er snéri að velferð dýra; brunahættu í útihúsum og hve þauleldi (svína- og kjúklingarækt) væri neikvætt bæði út frá meðferð á skepnunum og miklu kolefnisspori. Skoraði hún á ráðuneytið að endurskoðuð yrði stefna yfirvalda um þauleldi á dýrum og að almennt yrði miðað að því að stytta fæðukeðjur til að minnka kolefnissporið. Segja má að með þessu hafi velferð dýra komist meira að í umræðunni en ella, því enginn annar ljáði máls á þeim þætti.

JÓLAKAFFI MEÐ FÉLAGASAMTÖKUM

Stjórn DÍS ákvað að bjóða fulltrúum dýravelferðarsamtaka í jólakaffi í húsnæði félagsins þann 4. desember til að búa til vettvang fyrir fulltrúa félaganna til að kynna og heyra meira um störf hvers félags.

Fulltrúar frá fimm félögum sáu sér fært að koma og var samkoman mjög ánægjuleg í alla staði með góðum umræðum um málefni dýravelferðar.

HEIMASÍÐA OG SAMFÉLAGSMIÐLAR

Stjórn ákvað að uppfæra núverandi heimasíðu félagsins eftir bestu getu í stað þess að leggja í kostnað við gerð nýrrar heimasíðu. Félagið er einnig komið með aðgang á Instagram en var áður aðeins á Facebook.

FJÁRÖFLUN VEGNA STARFSEMI

Þegar farið var yfir fjárhag félagsins varð ljóst að kostnaður félagsins er umfram tekjur. Miðað við umfang verkefna félagsins er nauðsynlegt að fá félaginu starfsmann og til þess þarf að tryggja trausta fjármögnun. Ákveðið var að sækja um styrk hjá fjárlaganefnd Alþingis sl. haust en styrkur fékkst ekki að þessu sinni. Sótt verður um aftur á nýju starfsári.

Ákveðið var að fara í samstarf við Miðlun ehf varðandi fjáröflun og er það verkefni aðeins komið af stað og heldur áfram á nýju starfsári. Um er að ræða öflun mánaðarlegra styrktaraðila. Ákveðið var að gefa mánaðarlegum styrktaraðilum heitið Dýraverndarar sem er viðeigandi heiti fyrir bakhjarla DÍS og tilvísun í gamla tímarit félagsins, Dýraverndarinn.

HÚSNÆÐI FÉLAGSINS

Dýraverndarsambandið á húsnæði að Grensásvegi 8 á fjórðu hæð. Upprunalega keypti félagið húsnæði á jarðhæð á Grensásvegi 12 árið 2012. Árið 2019 fóru fram makaskipti á húsnæðinu að Grensásvegi 12 en verulega var farið að þrengja að félaginu þar sem byggingin var þá orðin íbúðarhúsnæði. Félagið fékk húsnæðið að Grensásvegi 8 í makaskiptum, metið á 28 milljónir. Við makaskiptin fékk félagið 10 milljónir í milligjöf sem eru á vörslureikningi. Húsnæðið hefur verið notað fyrir stjórnarfundi DÍS og var einnig lánað stjórn Villikatta fyrir stjórnarfundi að þeirra ósk.

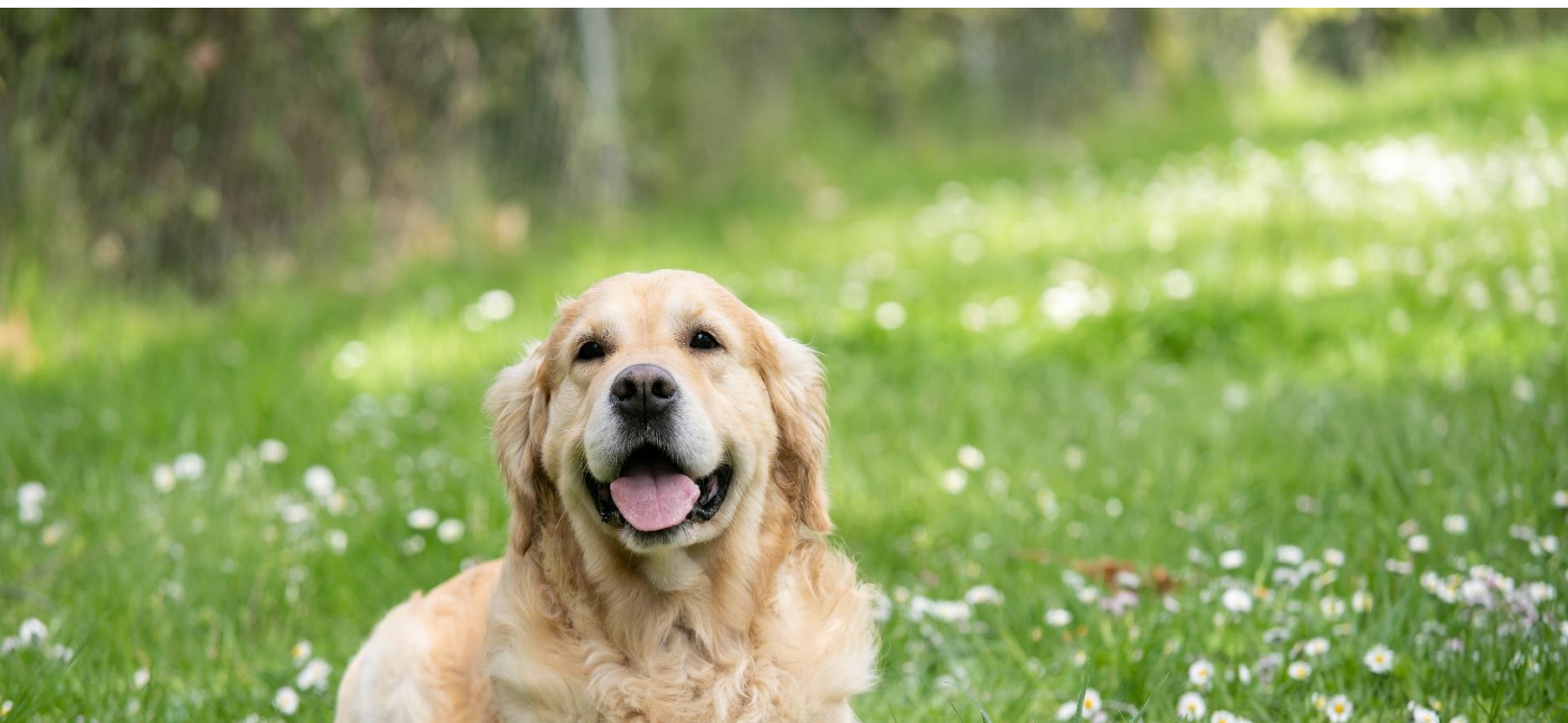
Byggingin að Grensásvegi 8 hefur ekki verið viðhaldið í fjölda ára og er komin fram áætlun um viðhald upp á rúmar 74 milljónir. Þar sem DÍS á um 8% hlut í byggingunni þýðir það að um 5 milljóna króna kostnað í heildina leggst á félagið vegna viðhalds.

Það er mjög íþyngjandi fyrir DÍS að reka húsnæðið og auk þess hefur félagið takmörkuð not fyrir það þar sem ekki er fjármagn fyrir starfsmanni. Hentugra væri að leigja skrifstofurými þegar félagið hefur ráð á að hafa starfsmann. Stærsti eigandi í byggingunni er fyrirtækið Ísteka ehf sem

stendur fyrir blóðsöfnun úr fylfullum hryssum og framleiðir lyfjaefni í bakhúsi sem nýtt er í frjósemislyf fyrir gylltur í þaueldi. Það gerir húsnæðið ekki síður óhentugt fyrir dýraverndarfélag.

Stjórn ákvað því að setja húsnæðið á sölu. Verðmat á eigninni fór fram og ásett verð er 32,9 milljónir. Nokkur áhugi hefur verið á eigninni og hefur borist eitt tilboð uppá 25 milljónir, en var full lágt. Mögulega þarf að selja húsnæðið á lægra verði en uppsett verð vegna fyrirhugaðs kostnaðar við viðgerðir, sem virðist fæla kaupendur frá. Skoðandi er að leigja húsnæðið sem gæti reynst ágæt tekjuöflun fyrir félagið, en áður er nauðsynlegt að láta laga þakgluggana sem leka og líta illa út eftir veturinn.

Dýraverndarsambandið er orðið meira en aldargamalt og er elsta dýraverndarfélag landsins. Mikilvægt er að DÍS verði eft enn frekar í sínu starfi og stoðir félagsins styrktar. Félagið verður 110 ára á næsta ári og stefnt er að því að fagna þeim stóra áfanga í sögu félagsins. Það er enn kraftur í félaginu sem er að vakna á ný eftir nokkurra ára lögð og mun sá kraftur aðeins aukast í þágu bættrar velferðar dýra í landinu.

DÝRAVERNDARI ÁRSINS 2022 - STEINUNN ÁRNADÓTTIR

Á nýliðnum aðalfundi DÍS þann 25. maí sl. var veitt viðurkenning DÍS, Dýraverndari ársins. Viðurkenningin er veitt fyrir ötult starf í þágu velferðar dýra.

Steinunni Árnadóttur hlotnast nafnbótin Dýraverndari ársins 2022 fyrir einstakt hugrekki, seiglu og áræðni í dýravelferðarmálum síðasta árið. Með ötulu starfi sínu og hugrekki vakti Steinunn athygli á vanrækslu dýra í Borgarbyggð sl. haust og í vor og einnig á Vestfjörðum.

Hugrekki og áræðni Steinunnar í þeim málum sem hún hefur komið að er einstakt. Seiglan, fylgja málunum eftir og hætta ekki fyrir en dýrum er komið í öruggt skjól, hún er eftirtektarverð.

Steinunn birti myndir af hrossum í miklum vanhöldum í Borgarbyggð síðasta sumar. Áður hafði hún reynt í marga mánuði að ná eyrum eftirlitsaðila, Matvælastofnunar

(MAST), um ástand dýranna eða frá því snemma sl. vor. Í margar vikur reyndi hún, án árangurs, að fá hrossin sett út á haga til bötunar og bættrar velferðar.

Hugrekki Steinunnar að bjarga dýrum í sárri neyð hefur haft smitandi áhrif á almenning „**að líta ekki undan þegar vart verður við illa meðferð dýra**“.

Í málinu í Borgarbyggð í haust var athygli vakin á því hvernig yfirvöld, MAST, lögreglan og matvælaráðuneytið ná ekki utan um málefni er varða dýravelferð. Svo slæleg voru vinnubrögð yfirvalda í málinu að Ríkisendurskoðun ákvað sl. haust að hefja frumkvæðisúttekt á eftirliti MAST með velferð dýra.

Stjórn DÍS óskar Steinunni innilega til hamingju með viðurkenninguna, hún er sannarlega vel að henni komin!